

REFERAT FRA 2. KONSULTASJONSMØTE 29.04.08

Saksnr.: 08/148

Tilstede: *Fra staten:*

Kommunal- og regionalminister Magnhild Meltveit Kleppa (KRD), statssekretær Dag-Henrik Sandbakken (KRD), statssekretær Ole Morten Geving (FIN), statssekretær Rigmor Aasrud (HOD), statssekretær Lisbet Rugtvedt (KD), statssekretær Laila Gustavsen (AID), statssekretær Kjell Erik Øie (BLD)

Fra KS:

Leder Halvdan Skard, nestleder Bjørg Tysdal Moe, Oddleif Olavsén, Odd Arild Kvaløy, Gunn Berit Gjerde, Harald Danielsen og Bjørn Gudbjørgrud (adm.)

Dato: 29. april 2008, kl. 13.00-15.00

Møteledere: Kommunal- og regionalminister Magnhild Meltveit Kleppa

Referent: Inga Gjerdalen (KRD)

Kommunal- og regionalminister Magnhild Meltveit Kleppa ønsket velkommen til møtet.

Det var ingen merknader til innkalling og dagsorden. Halvdan Skard varslet at KS ønsket å kommentere Kunnskapsdepartementets forslaget om lovfestet rett til barnehage som er lagt fram for Stortinget.

1. Konsultasjonsmøtet

Skard viste til at partene i det 1. konsultasjonsmøtet den 29. februar gikk gjennom situasjonen i kommunesektoren og at det er behov for vekst i frie inntekter på 5,7 mrd kroner i 2009. Situasjonen er ikke blitt lettere etter dette møtet. Foreløpige KOSTRA-tall for 2007 viser at kommuneøkonomien er svekket og indikerer at flertallet av kommunene hadde utilfredsstillende netto driftsresultater - og nesten hver tredje kommune hadde et negativt driftsresultat. Resultatet bekrefter bekymringen og underbygger behovet for vekst i kommuneøkonomien.

Skard pekte i tillegg på at trygdeoppgjøret i 2007, som kommunesektoren ikke har innflytelse på, har tilført sektoren ekstra utgifter på om lag 1 milliard kroner. Dette bør få en annen håndtering i framtida.

Skard sa videre at KS ønsker dialog om forslag til nytt inntektssystem for kommunene som skal legges fram i kommuneproposisjonen for 2009.

Meltveit Kleppa sa hun merket seg innspillet om den økonomiske situasjonen i kommunene og tar dette med seg i det videre arbeid. Hun sa videre at det fortsatt er interne prosesser knyttet til nytt inntektssystem og at det har vært lite å konsultere KS om foreløpig. Kommunal- og regionaldepartementet vil imidlertid ta kontakt med KS om nytt inntektssystem før kommuneproposisjonen for 2009 blir lagt fram.

Skard berømmet regjeringen for å ha tilført sektoren 21 milliarder kroner de siste tre årene. Han understreket imidlertid at kun vel halvparten av veksten har kommet som frie inntekter. Samtidig har kostnadene vært høyere enn forutsatt. Den realøkonomiske situasjonen i kommunesektoren er derfor dårligere enn forutsatt i budsjettopplegget.

Meltveit Kleppa understreket, som tidligere, at hun er imponert over det kommunesektoren har fått til, men ser at situasjonen i 2008 er krevende.

2. Kommunesektorens oppgaver og tjenesteproduksjon

Helse- og omsorgsdepartementet

10 000 nye årsverk pleie- og omsorg

Statssekretær Rigmor Aasrud gjorde rede for nye beregninger fra SSB for årsverksveksten i pleie- og omsorg i perioden 2005-2007. De nye beregningene viser at veksten var negativ i 2005 med minus 1900, men større enn antatt for 2006 og 2007. Nettoveksten i antall årsverk basert på de nye tallene fra SSB er dermed 7 800 per 2007, slik at man trolig vil nå måltallet om 10 000 nye årsverk i inneværende stortingsperiode.

Skard uttrykte bekymring for om kommunene klarer å opprettholde tempoet i de kommende to årene.

Samhandling mellom 1. og 2. linjetjenesten

Partene viste til gjennomførte og pågående prosjekter om utvikling av samhandling mellom 1. og 2. linje tjenesten, og var enige om at fortsatt god samhandling og utvikling av mer systematisk samhandling er viktig.

Meltveit Kleppa kommenterte at Kommunal- og regionaldepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet jobber videre med intermediære sykehjem.

Harald Danielsen pekte på at fortsatt prioritering av ressurser til utvikling av elektronisk samhandling mellom fastlege, sykehjem og spesialisthelsetjeneste også er viktig for å få bedre tjenester.

Aasrud sa hun deler oppfatningen om at elektronisk samhandling er en utfordring, og viste til at det tar tid å få denne på plass.

Psykisk helse

Bjørge Tysdal Moe viste til at mye er gjort under handlingsplanen for psykisk helse, men at det fortsatt er utfordringer i spesialisthelsetjenesten knyttet til ventelister, behov for høyere

bemanning en tidligere antatt, og kapasitetsproblemer for personer med sammensatte og komplekse psykiske lidelser. Tysdal Moe og Danielsen viste begge til at det er viktig med desentralisert utdanning som sikrer god kompetanse i kommunene.

Aasrud viste til at fylkesmannen får midler fra omsorgsplanen som skal brukes til kompetanseheving, og at det i statsbudsjettet for 2008 er varslet et særskilt arbeid knyttet til kapasitets- og bemanningsproblemer i spesialisthelsetjenesten.

Kunnskapsdepartementet

Om læremidler i videregående opplæring

Statssekretær Lisbet Rugtvedt redegjorde for at staten har iverksatt tiltak for å sikre at elever i videregående opplæring mottar skolebøker i rett tid til høsten.

Fullfinansiering av barnehagereformen

Lisbet Rugtvedt understreket at hun er imponert over kommunesektorens barnehageutbygging og særskilt de gode tallene for 2007. Partene drøftet deretter merknaden fra KS om at barnehagereformen i 2007 ikke lenger er fullfinansiert av staten.

Odd Arild Kvaløy sa KS mener kutt i skjønnsmidler, økte driftskostnader per barnehageplass og høyere kostnader knyttet til lokaler ligger til grunn for den sterke økningen i kommunenes egenfinansiering i 2007. KS mener derfor en tilleggsbevilgning i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett på 700 millioner kroner for 2007 er nødvendig for å oppfylle Stortingets forutsetninger om statlig dekning av merkostnadene knyttet til reformen blir oppfylt.

Rugtvedt sa seg enig i tallberegningen av hvor mye mer kommunene har brukt på barnehage i 2007 enn i 2003. Hun sa imidlertid at en ikke kan se bort fra at andre elementer trekker i retning av at det ikke bør gis kompensasjon fra staten, som for eksempel lønnsøkninger til førskolelærere og omfattende frivillig prioritering av barnehager lokalt. I tillegg har det vist seg at en stor andel kommuner ikke har brukt skjønnsmidlene til barnehager. Hun la til at det ikke er vanlig med kompensasjon for kostnadsvekst i revidert nasjonalbudsjett for noen sektor.

Odd Arild Kvaløy svarte at når det gjelder denne saken så har Stortinget forutsatt at kostnadene skal dekkes. Videre sa han at PAI-registeret viser at det fra 2003 til 2007 er gitt om lag 200 millioner kroner som ekstra lønnsvekst i barnehagesektoren, ut over den generelle lønnsveksten for kommunesektoren. Fra 2006-2007 er denne veksten kun 12 millioner kroner. Økt lønn har etter KS' syn imidlertid også vært nødvendig for å rekruttere førskolelærere, slik at Stortingets målsettinger om full barnehagedekning blir oppfylt. I tillegg er det slik at full barnehagedekning fordrer en overkapasitet som øker driftskostnadene, samtidig som byggekostnadene er økt sterkt. De statlige tilskuddene er ikke korrigert for disse forholdene.

Skard kommenterte at det vil bli stort behov for beregninger av barnehagereformen før øremerking avløses av rammefinansiering. Han spurte også om tidspunktet 2009 fremdeles står ved lag.

Rugtvedt svarte at dette vil bli avgjort senere.

Korrigerings av skjønnsmidler

Rugtvedt sa at korrigeringen av skjønnstilskuddet til barnehager har vist at dagens system for fordeling ikke er treffsikkert nok. Partene var enige om å foreta en felles gjennomgang av sakene til de kommunene som har klaget på skjønnskorrigeringen og for å gjennomgå opplegget for neste kontroll.

Forslag om lovfestet rett til barnehage

Rugtvedt redegjorde for at forslaget som er lagt fram for Stortinget om lovfestet rett til barnehage er innrettet etter dagens dekningsnivå, slik at alle kommuner skal være i stand til å oppfylle retten.

Skard sa KS hadde forventet at lovfestet rett først ville komme ved full dekning og innlemming av tilskuddene til barnehager. KS ba i sin høringsuttalelse om kostnadsberegning av rettighetsfesting, så er ikke skjedd.

Kunnskapsdepartementet og KS ble enige om å ta et eget møte om detaljer knyttet til forslaget om rett til barnehageplass, og for å gå gjennom situasjonen i en del kommuner som ikke har full dekning og se på deres muligheter til å kunne oppfylle rett til barnehageplass.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Bosetting av asylsøkere

Statssekretær Laila Gustavsen kommenterte at prognosene for antall asylsøkere som vil komme til Norge i 2008 og 2009 nå er oppjustert til 10 500 mot 5 500 i statsbudsjettet for 2008. Dette vil gi press på alle deler av det statlige og kommunale forvaltningsapparatet. Staten er derfor avhengig av et utstrakt samarbeid med kommunesektoren. Hun understreket at det er en politisk prioritert sak for arbeids- og inkluderingsministeren å løse denne situasjonen.

Bjørge Tysdal Moe pekte på at utfordringene knyttet til bosetting og boliger i kommunene er stor og gjelder alle grupper. KS ber om et felles møte mellom KS, Arbeids- og inkluderingsdepartementet og KRD for å drøfte situasjonen og aktuelle virkemidler nærmere.

Gustavsen konkluderte med at det arrangeres et møte for å drøfte hele saken.

Avtalefestet pensjon

Skard viste til at private bedrifter får subsidier til AFP og at dette er ulik behandling av offentlig og privat sektor. Kommunale bedrifter har samme behov som private.

Gustavsen påpekte at sjette kulepunkt i beskrivelsen av den nye AFP-ordningen ikke er en del av Statsministeren sitt brev til partene. Dette må komme klart fram i teksten i materialet fra konsultasjonsmøtet.

Skard sa seg enig i dette.

Varig tilrettelagt arbeid

Gustavsen redegjorde for at det i avveiningen mellom økte satser og tiltaksnivå har vært en bevisst prioritering å satse på et økt antall tiltaksplasser. Det er per nå ikke noe som tyder på problemer i tiltaksgjennomføringen.

Danielsen pekte på at en usikkerhet knyttet til finansieringen av tiltaksplasser fører til at bedriftene trekker seg tilbake og at antall plasser vil kunne bli redusert.

Gustavsen viste til en kartlegging av utviklingen i antall tiltaksplasser i perioden 2000-2007. Denne viser at det har vært en jevn økning i antall plasser, 7433 plasser var etablert i 2005 og i 2007 var det 7821 plasser.

Barne- og likestillingsdepartementet

Forslag til diskriminerings- og tilgjengelighetslov

Statssekretær Kjell Erik Øie sa at Barne- og likestillingsdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet vil ta initiativ til et møte med KS på politisk nivå for å drøfte oppfølging av diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Skard understreket behovet for et slikt møte.

Miljøverndepartementet

Skard sa det er uheldig at regjeringen vil innføre krav om at alle kommuner skal ha energi- og klimaplaner innen 2010, regjeringen burde ta seg tid til å se hva kommunene får til uten et slikt krav. Kvaløy presiserte at lovforslaget er et anstøt mot det lokale selvstyret.

Nye krav om planstrategier

Meltveit Kleppa understreket at det kan se ut som om alle planer skal godkjennes. Slik skal det ikke legges opp. Det er kun de regionale planstrategiene som i utgangspunktet skal godkjennes.

3. Kostnadsberegninger – aktuelle reformer

Skard understreket at det i tillegg til finansieringsmodeller for oppgavene som overføres i forbindelse med forvaltningsreformen, er viktig å avklare problemstillinger knyttet til eiendom og ansatte.

Partene hadde utover dette ingen ytterligere kommentarer til sakene som var meldt opp som kostnadsberegningssaker, men Skard minnet om at KS ønsker at de økonomiske virkningene av individuell rett til barnehageplass skal kostnadsberegnes gjennom konsultasjonsordningen, jf. pkt. 2 ovenfor.

4. Vurdering av bilaterale avtaler – Rapport fra arbeidsgruppe

Meltveit Kleppa viste til at arbeidsgruppen som har vurdert bilaterale avtaler har avgitt rapport til møtet.

Skard viste til arbeidsgruppens forslag til tiltak og sa at KS stiller seg spørrende til om fylkesmannen skal pålegges flere rapporteringsoppgaver, jf. arbeidsgruppens tiltak 2.

Videre stilte Skard spørsmål ved tidspunkt for en samlet statusgjennomgang av bilaterale avtaler som del av forarbeidet til det 1. konsultasjonsmøtet.

Skard sa at det er nødvendig at staten og KS i fellesskap gjennomgår hvor mange og hvilke avtaler man bør ha.

5. Orienteringssaker

5.3 Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Kvalifiseringsprogrammet

Danielsen sa at målsettingene for kvalifiseringsprogrammet er ambisiøst og at det er viktig at regjeringen sikrer at bevilgningen til NAV strekker til.

Sosialtjenesteloven, tilsyn

Skard anmodet om en dialog før høring av et lovforslag for å sikre en smidigere gjennomføring.

Gustavsen noterte seg innspillene.

Meltveit Kleppa takket for konstruktiv dialog.

Møtet ble hevet kl. 13.00